

BCU Cluj / Central University Library Cluj

(XVIII.)

A' TS. ÉS KIR. FELSÉG' KEGTELMÉVEL

Indult BÁTSBÖL Kedden 1. Mártziusban. 1796.

* *

Az *Angliai* Parlamentomtól fogva az utolsó Serházig mindenüt ez a' kérdés forog fenn: *lejzsz-e' békeféség?* — és ez nem is méltatlan kérdés a' mái világhoz.

Tsudálatos dolog, az egész ujjságonn-kapó világ *Angliára* táttya a' száját, és, mint-ha ott lakna az *Apolló' Oraculum*a, ott tudakozódik. — Minden levelek *Angliai* és pedig leg kétségesebb feleletekkel vagynak el-telve. — Nyilvánóságosabbann beszélvén, a' bámulásig igaz az, hogy a' világ most minden történetet, a' melly *Angliából* veszi a' maga erede-

tit, ollyba néz, mint vagy a' békeféségnek, vagy a' további háborunak bizonyos hír-mondóját. — Na! békeféség lefész — mert Fox erőfenn kiáltozott a' Parlamentomban — mert Pitt is azt monddta vólt a' minap, hogy, mi helyeft jó móddal lehet, mindgyár el-kezdődik a' trakátlás — mert a' *Cristian'* nagy Tránsport hajós serege, a' mellynek még egy *expeditziót* tökéletességre kellett vólna vinni az *Ámerikai* szigeteken, széllyel enyészett — mert *Londonbol* egy *Kurir* jött által *Német* országra — mert — 's-több e' félék. Nem lefész bekeféség — mert, Fox nem azért kiáltoz; hogy ha szükséges is a' háboru, még is erőt vegyen a' *Ministerek* párttyán, s a' hadakozáft félbe szakasztassa: hanem tsak azért, hogy az *Ángliai* Conftituzionak természeté szerént, a' Parlamentomnak mind két Házaibann örökké két egymáfsal ellenkező *Részeknek* kell lenni, a' mellyek minden elő forduló dólgoz felett hevesenn vetélkedvén, a' dólgoz hozzfzas meg-fontolás után határozatnak-meg. Nem lefész bekeféség — mert, Pitt is tsak úgy ígérte vólt azt a' Parlamentomban, ha a' környülállások kedvezők lefzenek: most pedig semmit sem szoll arról, hogy kedvezők, vagy nem kedvezők: és a' kézfületek is mind ollyanok, a' mellyek a' környülállásoknak még fokkal kedvezőbbekké való tétélekre tzeloznak — 's-mert végre, ha széllyel ofzlatódott is a' *Cristian'* nagy hajós serege, más kézfittetik helyibe a' fel-tett *expeditzió*nak végre halytására; melly szerént, még tovább halad a' békeféséges trakatálásoknak el-kezdődése, mint-ha *Cristian'* a' maga nagy hajós seregivel, a' hóva indúlt vólt, el-mehetett a' *expeditziót* tsak hamar végre hajthatta vólna. &c. &c.

Igy tanakodik az egész vilig, nem tudgya miért, minden *Ángliai* történetekkel, mint valami valóságos *Oraculum'* kéttéséges feleleteivel; a' mellyeket *pro* és *contra* egy formálog lehet magyarázni — az után, ha körül-hátul nézi magát a' világ, láttya,

hogy tsak *in Statu-quo* vagyon — el-hány a' keziből minden Ujjságokat — iszik egy findzsa fekete kávé, és azzal le-fekszik. Reggel alig virad, esmét megyen a' Politikára; alig várja, hogy az Ujjságot a' kezibe kaphassa — olvas:

„A n g l i a.

„Sok *Kurirok* érkeznek *Berlinből* a' *Ministerhez* (*Pitthez*): az emberek úgy velednek, hogy ezeket a' *Kurirokat* békefészes traktálások végett küldi a' *Berlini Udvar* ide — és ezt *Pitt* maga sem tagadja. Azonbann ha azt tudakozzák tőle, hogy meddig haladott már a' békéllés' dólga, azt feleli: hogy a' dólgek *in Statu-quo* vagynak.„

El-olvastván a' szegény *Politicus* ezt az *Articulust*, veszi a' findzsiát vagy a' poharat (ki-ki a' mivel a' *Politikai spiritust* szokta magábann élefszgetni) iszik egyet — veszi esmét az Ujjságot — még egyszer el-olvassa: — „a' dólgek *in Statu-quo* vagynak.„ — Láttya, hogy a' szok két felé magyarázhatók — ovább megy, és olvas:

„*Fox* Urnak veszedelmes *Catharussa* vagyon: ezért fél az *Oppozitzió'* parttya, hogy az *Orátor*, a' mint kellene nem kialtozhatván, el fogja a' perit vesztetni.„

A' mi *Politicusunk* földhöz tsapja az ujjságot. — Hát neki a' *Fox* *Catharussából* okoskodik ilyen fontos dologbann ez az Ujjság-író!! — Fel-veszi ujra, és olvas esmét:

„Hogy az *Ártésiai Gróf Angliában* egész bátorsággal lakhafsék, izó tétetődött volt a' *Sardiniai Királynál*, hogy ezen *Frantzia Királyi Princzet* nevezze a' maga *Követévé* az *Ánglus Udvarnál*. A' *Turini Udvar* nem állott reá erre a' dologra, mellyre nézve úgy itélnek az emberek, hogy a' *Turini Udvar* békésfészes traktálásokba elegyedett volna a'

Frantziákkal, következés képpen az *Ártésiai* Grófért nem akar velek özfzfe háborodni.,,

Az utánn minden *Europai* Ujjságokat rendre vévén a' *Politicus*, leg előbb is a' következő *Angliai* Parlamentomi dolgokra talált benne k :

Parlamentomi dolgok. — „ Fébr. 2-dikánn , mind a' két Parlamentomi Hazaknak első foglalatofságal, a' Királyhoz, és Királynéhoz szolló szerentséltető jelentéseknek egyenlő akarattal való meg-határozásai voltak. A' *Vallisi* Hertzegnéhez is, az ő szerentsés szüülése iránt egy szerentséltető jelentés küldettetik.

Az *Alsó* Házbann az utánn azt a' kérdést tettefel *Grey*: nem tzeljok-e' a' *Minister*eknek ezen alkalmatofsággal az iránt magokat ki-nyilatkoztatni, hogy *mibenn legyen a' bekefség' dolga?* mert a' Királynak minapi utóbbszori *Követség*e, a' melly által a' *Parlamentombann* olyan jelentést tétetett volt, hogy a' *Frantziák'* országló-székével már most békefséges traktálásba lehet elegyedni, a' békefségről közönséges reménséget gerjesztett volt : mellyre nézve ő (*Grey*) nem reméli, hogy az ólta, ezen reménségbenn való meg-tsalattatódásra, valami dolog jött volna közbe. — *Pitt* most tsak azt felelte igen rövidenn: hogy ő erre a' kérdésre felelni, nem tartya magát kötelesnek. — *Grey* ígéretet tett, hogy ő a' békefségnek javallására a' 8-dik napi ülésbenn egy projectomot fog a' *Parlamentom'* elibe terjeszteni. — *Robinson* azt mondotta, hogy ő az iránt fog egy projectomot elő hozni, hogy ezenntul egy *Parlamentális* személynek se legyen szabad annak a' kó tsönnek fel-véltelibe avatkozni, mellyet a' *Minister* a' *Státus'* szükségire veszen-fel; mivel ennek az izokott a' következése lenni, hogy azért a' haszonért, a' mellyet ők ezen munkáságokért vesznek, a' *voxolások* alkalmatofságával a' *Minister* mellett szoktak

voxálni. *Robinson* tehát az *Villyenek'* számának levesíttésére tzeloz a' maga projectomával.

Fébr. 3-dikánn az országban szerte-fzéljel építetve lévö fok njj kazármákra tétetett költségek' summázatryát terjesztette a' Státus Secretárius a' Parlamentom' elibe; mel'y is 670 ezer Sterling fontokra (vauami 7-tedfél Millió forintokra) megyen. — *Generál Smith* bámult rajta, hogy a' Parlamentom' helybe-hagyása nélkül illy nagy summa költségek tétödnek, és azt akarja (ugy mond) remélleni, hogy ez után e'-félék a' Parlamentomnak tudta nélkül ne történnyenek. — *Grey* is önnön tettések szerént való tselekedettel vádolta a' Ministereket, hogy e' féle épületekhez kezdenek, a' nélkül, hogy az azokhoz kívántató költségeknek laistromát előre a' Parlamentom' elibe nem terjesztik. — A' Hadi Minister a' Ministerek' tselekedetinek jóságát védelmezte. — *General Tarlton* azonn tsudálkozott, hogy, mi némü hangon beszéllenek most a' Ministerek. — A' régibb Parlamentomok (mond *Tarlton*) még a' neveikért is megrettentek volna ezeknek a' katona lakó-házaknak, a' mellyek most olly nagy számmal építetnek. Ezek most tsak tertzés szerént építetnek, és a' Parlamentombann tsak arról téteti az után jelentés, hogy a' költséget meg kell érettek fizetni.

Utólszor *Vilberforce* beszéllott, meg-igérvén, hogy ö 14 napök múlva, a' Szeretsenekkel való kereskedés' módjának haladék nélkül való el-töröltetésit fogja sürgetni.

Az *Erlangi*, *Régenburgi*, 's-más minden Német levelekbenn, illyen Elegyes jegyzésekre talált végre a' mi Politicusunk:

Az *Orosz Birodalombol*. — *Mitau'* várofsában, a' melly a' régi *Semgallen* és *Curland* tartományai-bol formálódott *Mitau* nevü mostani *Orosz* tarto-

mánynak a' fő várofsa, a' Tsászárné egy ujj Univer-
sitást állittat-fel, a' hova a' *Lieflandiai* Nemes-
ség is 100 ezer Thallért rendelt, arra a' tzelra, hogy
50 tanuló *Lieflandus* ifjak táplálódgyanak belölle
szüntelen.

Londonbol. — Itt egy *Gillet* nevü embert fog-
tak-el tegnap, olyan gyanuval, hogy a' Frantziák-
hoz veszedelmes levelezést folytatott volna. — Febr.
1-ső napján a' Theatromrol való haza szekerezéskor,
esmét felette nem vélt meg-bántatódásnak volt a' Ki-
rály a' maga Familiájával együtt, az *Anglus* népnek
zabolátlan sepreje miatt ki-tétetve. Egy még eddig
ki-nem-tudódott gaz ember, govats-kő-darabot hajt-
ván a' szekérre, az nem tsak hogy az ablakot bé-tör-
te, hanem meg az ábrazáttját is meg-surólta a' Ki-
rálynénak, a' ki azért el is ájult; de az ólta esmét
friss állapotban vagyon, és Febr. 4-dikén is számos
személyekből álló Udvarlás volt ő Felségénél. A'
kő darab a' Királyné mellett ülő Udvari Aszfzony-
nak *Harringtonnénak* ölibe esett-le. Egy tég-
la darab, a' szekér után hajjitraván, egy inast le-
ütött a' bakrol. A' bünösök ki-tanulását szorgalma-
sonn munkába vette a' Státus-Secretariatus. — Arra,
hogy a' békeféges fűtődések *Anglia* és *Frantzia*
ország között, igen terhes akadályokra fogtak talal-
ni, az is egy nyilván való jel lehet, hogy azok a'
Frantzia hadi fogjok, a' mellyek hajókra szállittat-
ván, már induló-félbenn voltak Frantzia országba
által, közelébről esmét mind ki-szállittattak a' hajók-
bol, és az *Angliai* fog-házakba vízfzsa vitettet-
tek. —

Brüffelből. —

A' Frantziák olyan embereket küldöttek a' *Schal-
dis* vagy *Schelde* vizinek meg szemlélésére az ő
tengerbe való szakadásához, hogy, azok nem tsak
az ezen a' vizenn való szabad hajókázást akarják el-
intézni, hanem az *Antverpiai* ki-kötő helyet is ol-
yan módost meg-ujjitani szándékoznak, hogy a' ten-
gerről a' hadakozó hajók is bé-szállhassanak oda.

A' régi Frantzia határ-fzélekről írják, hogy a' Hadi Minifter minden Fegyveres házakhoz és fegyver-fabrikákhoz olyan rendelést küldött légyen, hogy a' kéz fegyvereket mindenünnenn takarítsák *Luxemburgba* és *Mástrichtba*, a' melly fzerént *Luxemburgban* a' *Felső Rénus'* mejjékeinn, *Mástrichtban* pedig az *Alsó Rénus'* mejjékeinn tsatázo Frantzia seregek' fegyveres-magazinumjaik fognának ezen-túl lenni.

H. *HohenloheIngelfingen*, a' Familia' feje, Fébr. 13-dikán meg-hólt 81 esztendős-korábann, kinek már most a' *Prussiai* szolgálatbann lévő Printz *Fridrich Lajos* fog az uralkodásban helyibe következni.

Londonbol: Febr. 9-dikánn. —

Itt az utóbbi Udvari Ujjságbann illyen Királyi Hirdetés tétetett közönségesé: —

„*György, Király &c.* Minekutánna ezen Februárius hónap' első napjának éjtzakájánn, egy esmeretlen személly más 12 személlyeknek társaságábann, egy kövel, téglával, vagy valami egyéb kemény portékával hajtást tévén, azon szekérnek bakján álló inast érte, a' melly szekérbenn, én, és az én Királyi Házastársam, a' Theátrombol haza szekerezstünk; és minekutánna továbbá, a' midön illyen-képpen hazafelé mentünk, egy esmeretlen személly, egy szegetes és veszedelmes puska-köva követ, midön a' *John* utzán jöttünk, nagy erővel a' szekérre hajtott, a' melly kö az ablakot bé-törte, és a' szekérbe béssett; 's-mint hogy mind ezek a' közönséges békeféségnek meg-haborítására, s-a' mi és Királyi Házastársunk' veszedelmire, valóságos és igen áruló-módonn történtek: mind ezekre való nézve mi, a' mi Titkos-Tanátsunknak javaslásóbol, minden Magistratuális személlyeknek, 's-más hiv jobbágyainknak, parantsóljuk, hogy az illyen Felső-árulásba részesült személlyeknek ki-tanulására és el-fogatására, mindent el-követni el ne mulassanak, hogy az illyenekkel a' törvények fzerént bánni lehessen. Mi ígérjük ezenel, hogy, ha valaki, a' ki részes vólt is a' dologtúzzel is tétetteték. Úgy hallatik: hogy már most

bann, egyedül magát a' tselekedőt a' ki azt az én, és az én K. Házastársam' fzemélyit veszedelmezte-
tő dólgot el-követte, ki-véve, elégséges ki-nyilat-
koztatást tehet arra, hogy más valaki, a' ki vagy
részese a' tselekedetbenn, vagy pedig maga a' tsele-
kedő volt, el-fogattathassék, és büntetés alá adattat-
hassék, a' bűnösnek valóságos meg-sententziáztatá-
sakor, az ilyen egy ezer Sterling Fontot (10 ezer
Forintot) kap a' mi kints-tárunkból jutalomul. Iger-
jük ennek felette, hogy egy ilyen bé-jelentő, ha
mindgyár az öfzfze-esküvésben maga részese is, csak
a' tselekedő nem ő volt légyen, töllünk Kegyel-
mes botsánatot fog nyerni. — Költ St. Jamesi Ud-
varunkban, Fébr. 5-dikén, 1796-ban, Uralkodásunk-
nak 36-dik esztendejében.

„Az Isten tarttsa-meg a' Királyt!

„Már annyi (így ír tovább ez a' leg ujjabb
Londoni tudósítás), mint bizonyos, hogy a' Tsáfzár'
számára 3 Millio Sterling font (30 Millio forint)
költsön vétetett légyen munkába a' *Boid, Benfield,*
és *Co* nevű nagy Kereskedő házaktól. Ez az a'
környülállás, a' mi a' jövőndő-beli békeféség vagy
háboru felöll fenn forgó nagy kérdést leg nyilváná-
gosabban meg-határozza; mivel-hogy, még egy tá-
borozásra bizonyosonn alkalmatofságot szolgáltat, és
a' magános békellést meg-akadályoztattya. Hallatik,
hogy ezenn költsönnek egy része olyan portékákban
fog az *Austriai* seregek' számára az *Anglus* Fábrí-
kákból ezekhez szállitódni, a' millyenekre ezeknek
szükségek leszen.

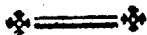
Mint-hogy a' *Spanyol* Udvar *St. Domingót* a'
Frantziáknak által adván, ez által az *Utrechti* bé-
keféség-kötés ellen tselekedett, még mind tartanak
tölle, hogy ez a' dolog, *Anglia* és *Spanyol* ország
között a' békeféséget félbe fogja szakasztani. Halla-
tik, hogy *Anglia* minden Frantzia Emigrans Rege-
menteket hajókra fog ültetni, és *St. Domingónak* el-
foglalására fogja őket küldeni.

Az ezen *Ámerikai* szigetnek ellen való expeditzió-
hoz kivántató készületek valósággal ● leg nagyobb

nehány tsoportokbann és nem egyfzersmind fog az egész nagy hajós sereg útnak indittódni. *Barbados* szigetire 5 gyalog Regimentek indittatnak. Ezeknek vezérlésit Generál *Morshead*nak adták vólt: hanem ő podágrát kapott; 's-ha tartós talál lenni a' nyava-jája, akkor Gen. *Dundas* fog el-menni helyette. Generál *Abercrombie* és *Christian* együtt indúlnak egy hajón *Amérika* felé. A' Transport hajókat Admirál *Gardner* fogja egy fegyveres hajós-sereg tsoportal a' *Conalis*bol ki-késérni. &c.

A' *Rénus* mellöll. — „A' Frantzia seregek mozgásaiból tellyeséggel nem lehet böltsekké lennünk. A' minap irtuk vólt, hogy egy ejtzaka olyan hirtelen el-útazott *Düsseldorf* alóll a' *Jordán*' taborának bal szárnya a' *Rénuson* keresztül le felé, hogy a' melly órábann parantsolatot vett a' készületre, abban az órábann útnak is indúlt. Most azt írják, hogy ez a' tsoport esmét költözik visszfa a' *Rénuson* keresztül *Düsseldorf* alá, a' nélkül, hogy tudná az ember, mi okból ment vólt el a' minap innen olyan felette nagy sebességgel. — A' *Jourdán* visszfa-érkezésétől vagynak a' Frantzia seregeknél a' nagyobb mozgások fel-függesztette, a' ki még máig is mindfzedi a' maga tavalyi táborozásának gyümöltseit *Páris*bann.

Erről az emberről azt írják, hogy ebből tsupa bálvánt tsinált a' Frantzia Országgló-szék. Fébr. 5-dikén egy 45 szeméjekre terített asztalt adott a' Belső Minister *Benezeck* tsupán tsak a' *Jourdán*' tiszteletire, a' midönn minden féle készületek egyenesenn az ő ditsölséginek emelésire vóltak intéztette. A' vendégeskedő palotának közepire egy gyözedelmi jelekkel fel-tzifrázott oszlop vólt készittette, és a' Directoriumtol a' Nemzet' nevíbenn *Jourdán*nak ajándékozott fegyverek reá függesztette. Az egész palota ilyen gyözedelmi jelekkel vólt fel-tzifrázva. Az asztali-készület a' *Maubeugei* és *Fleurusi* viadalokat ábrázolta. A' leg jobb énekesek gyözedelmi éneket énekeltek, és a' Nemzet' költséginn tanuló muzsikások, muzsikáltak. A' *Vahon* és *Süket-Némák* is

jelen voltak, és a' Generálisnak hízeltedő verseket ofztogattak ki a' nézük között.

*Páris*bol azt írják, hogy ott annyi ókuláros fiatal ember még soha nem vólt, mint ezekben a' napokban. A' *requisitzió*tól való félelem miatt mind ókulárral jártak az utzákon, így próbálván vakság-tettetés által magokat vagy egészen, vagy leg alább egy rövid ideig el vonni a katonaságból. Olyanok is sokan találtak, a' kik magokat Süketeknek tettetik; ha kérdi a' Politzáj, hogy hány esztendősek? nem halják, nem felelnek. De nem sokáig vehették hasznát az ujj mesterségnek; mivel akar mi féle katona őket valabol az utzán meg-láttya, mindigár galléron ragadgya, és viszi a' leg közelébb való Straza-házhoz. — Egy legént alig lehet már látni *Páris*bann az utzán, pedig minden felöll felette nagy számmal gyűltek vólt ide.

Páris Fébr. 12-dikén. — Az Afsignaták réz' táblái, és az ő nyomtató-sajtói, 10 dikbenn lakat alá vettettetének; következés-képpenn az Afsignaták nem szaporodnak többet.

A' Directorium jónak találta leg alább annyiban el-állani az egyenlőség mellöll, hogy a' Frantzia Generálisoknak a' több tisztektől különbözö forma ruhát rendelt. A' szine és vágása ez után is az leszfz a' ruhájoknak, a' mi eddig vólt: hanem tsak az azokra varándó *Szkofumok* különbözö sörjai fogják a' felsöbb, közép, és alsöbb rendü Generálisokat egymástól meg-külömböztetni.

Az eddig vólt Frantzia Hadi Minister *Dubayet*, negyen Konfántzinápolyba Frantzia Követnek; helylyette *Peytier* neveztetett Hadi Ministerré, a' ki nem régen Tábori-Biztosza vólt a' *Bresti* seregeknek.

Még egyszer *London*bol Fébr. 12-dikén. — „Itt valami hír terjedett-el egyszeribenn, a' mellynek még eddig senki semmi fundamentomát nem tudgya mutatni. A' dolog egy szóval még eddig tsupa beszéd: azt foglalja magábann, hogy *Páris*ban Fébr. 9-dikén a' Directorium által egy Békesféges Trakta terjesztödött volna a' Törvény-hozó Tanáts-elibe, a' melly *Básel*ben ment volna tökéletességre, és a'

melly a' Közönséges Békefségnek itt következő 7 elő Artikulussait foglalná magába.

1) ször. A' Tsászár' és a' Német Birodalom' seregei között egy felöll, más felöll pedig a' Frantzia Respublika' táborjai között, légyen 4 hónapi közönséges fegyver-nyúgvás, a' mellybe a' Tsászári Felségnek mind azok a' Szövetségesei, a' kik egy hónap alatt ebbe az egyezésbe bé állani akarnak, foglaltsanak-bé.

2) A' két egyező Felek egyet-értettek, hogy a' további traktálásoknak, egy felöll a' Német Birodalom' egészsége, más felöll pedig a' Frantzia Respublikának függetlenségével és méltóságával meg nem egyezhető kívánságokrol való le-mondás, vétetődgyék-fel fundamentomul.

3) A' Tsászári Felség ígéretet teszen, hogy az *Álsátziába* és *Lotharingiába* bé-bíró Német Fejedelmeket ezen jussaikrol való le-mondásra fel-indítani igyekezi, valamint szintén a' Pápánál is közbe fogja a' maga szolgálattját tenni, hogy *Avignon* városáról, és a' *Venaisini* Grófságról, az is mondgyon-le.

4) ször. A' Frantzia fegyveresei, egy hónappal ezen egyezésnek al-írása után, ki mennek azokrol a' Német vidékekről, a' mellyeket még most el-foglalva tartanak.

5) Egy hónap alatt *Congressus* gyűljön *Achenke*, a' mellyre a' békélő Felek, Követeket küldgyenek, és a' több hadakozó Hatalmáságok is ugyan oda Követeket küldvén, a' *Spanyol* és *Prussus* Királyok közben-járása alatt, közönséges békefség szereztesék.

6) ször. A' Frantziák, *Mastrichtot* ki-véve; vonnyák-ki magokat minden *Hollandus* vidékekről, az alatt a' fel-tétel alatt, hogy oda más idegen seregek is bé ne szállhassanak.

7) A' több el-foglalt tartományokban maradgyanak-meg a' Frantzia seregek addig, míg a' közönséges békefség mindeket meg-határoz.

A' mi ezt a' Traktát mindenek felett a' tsupa beszédhez, vagy valami elme' költeményihez hasonlónak lenni jelentheti még eddig, leg nevezetesebbenn az, hogy ennek, Gróf *Lehrbach* és *Barthelémy* mondatnak Fébr. 5-diken neveiket *Báselben* alá-irtaknak lenni: holott Gr. *Lehrbach* nintsen is *Báselben*.

B é t s.

A' mint ballatik, *Károly* Fő Hertzeg 12-dikbenn fog el-indúlni a' *Rénusi* tsatázó mezőre. A' Locumtenens *Josef* Fő Hertzeg még itt vagyon.

Az itt lévő Académiai híres Professor *Zauner* a' Felsőges Urunk' rendeléséből, az ő Felsőge el-felejthetetlen Felsőges Bátyjának II-dik *Josef* Tsáfszárnak emlekezetére, ide az Udvar mellett lévő *Josef* piattzára, egy Alló képet készit ló-hátra. Ezen munkát a' Ts. K. Felsőgek a' közelébb múlt Kedden, a' tulajdon-képpen ennek készittésére rendeltetve lévő műv-hellybenn meg-nézni méltoztattak.

E r d é l y b ö l.

Máros Vásárhelyről. — Merkuri!

Febr. 2-dikán irott Leveledből sokat olvastunk a' *Bétsi*, — és *Kolosvári* Bálozásakrol, olvas te is valamit a' *Vásárhellyi* Fársángrol, és tudd meg; — hogy az ide valo fő Tracteur, egy közönséges szeretetet nyert emberséges ember. — Tántzoló — Játzodó, Billárdozó. Kártyázó — és evő 's-ivó [patolái tágosok, — szépek, — elég fényesek, — Musikusai nem kotából, de meg is jó ütésre musikáltak. — A' Gyülekezet ezen Fárságon nagyobb volt, mint ez előtti akármelly esztendőben. — A' Vidékből, sok fő Méltóságok, — a' *Szavoja* Dragonyos, — és *Toskána* Huszár Regementekből nem kevés fő tisztek voltak itt, — sőt *Kolosvárrol* is egy néhány Gavalérok, és Dámak jöttek által a' Fárságra, — A' Mlts. Királyi Tábla, melly mellett most igen számos, és sok, nagy születésü, és más jó reménységü Ifjak is vagynak, telyes számmal volt, — és ezen igazság-kiszolgáltató fő Törvényes Szék' nagy érdemü Elöl-ülője' bölts gondoskodásából, mind a' M. Királyi Tábla, — mind pedig a' *Militaris Status'* résziről Bál-Commisáriusok rendeltettek, kiknek vigyázások alatt az egész Fárságon minden *Vásárnap*, *Kedd*, és *Tsütörtök* napokon, igen jól ren-

delt — vig, — népes, és barátságos bálak tartattak. Comédia Hazunk is a' Város népeféségéhez képeest meg-
lehetős készítettett: a' G. B. S. ö Nsga. Udvarában, a'
hol Comediáink is gyakor izben voltanak ezen eszten-
dőben, — a' leg első játszodtatott *Dániel* Napján, a'
M. Királyi Tábla. Elöl-ülője, Mlts. Zeykfalvi *Zeyk*
Dániel Ur tiszteletére, a' Játékosok igen ditséretesen
viselték magokat, a' Decoratiojok is valósággal kedves
vólt; nevezetesen egy izben ábrázolta az eget, a'
mikor a' napban *M. Zeyk Dániel* — a' Holdban *Ked-*
ves élete párja *R. Sz. B. G. Sz. Teleki Borbára*,
— 8 Csillagokban, ezen kedves egy pár', 8 szép
gyermekneinek nevek, alább pedig az egészsz tündök-
ló Mlts Házhoz intézett szives jó Kivanságok, fény-
ló betűkkel olvastathattak — az után-is egy néhány
izben igen szép Comédiak vóltak — kivált most Febr.
11-dikén, az *Ember Gyűlölés*, oly szépen játszoda-
tott, hogy a' kik *Bétsben* gyakorta nézték ezen já-
tékot, azok-is bámulva emlegetik a' játszódo szemé-
lyek' jó magok-viselésit, — kik között Mlts. *Zeyk*
Mária Kis Afzfony. — *Gr. Rhédei, Szavojánus Fő*
Hadnagy — ennek *Kedves* jó *Groffnéja*, — fő *Had-*
nagy Körösi, és *Ifju Zeyk Daniel*, különösön ma-
gaiztaltatnak — Holnap megint ujjabb Comédia
fog játszodtatni — ezeken kívül hetenként három est-
ve *Gesellschaftok* tartatnak. — A' M. Tábla' *Præsese*
— *G. Teleky Mihály* — és *G. Teleki László* Urak-
nál; — mely fzerént láttya *Merkur!* hogy *M. Vá-*
sárhelyt is talál a' gondtol meg-feszült elme tisz-
tefs-ges idő töltő helyeket, maga mulatságára,
elyre mostanság, a' *Mis Kir. Tábla Nagy* érde-
mű *Tagjainak* valósággal *szüksége* - is kezd lenni, —
agy reménységünk van, hogy az *Isten* olyan *Férfiat*
küldött közinkbe, a' ki a' maga köz jóra való igyeke-
zete fzerint, valami szép mezei fétálo hely' készitte-
téléről is gondoskodni fog — és talám idővel nekünk-
is lehet az ültetett szép fák' árnyékábann nyugodnunk
és sétalnunk a' meleg nyári időben. —

Ezek között arra vólna még nagy szükségünk, hogy

a' Nemes város' előljárói serényebben szorgalmatoskod-
nának, a' Város' Utzait a' sártól tisztábbakká tenni, —
és az Istennek azon munkáiban, melyek által a' sáros
városak' utzait ki szokta koveztetni, igyekeznének
magokat eszközzökké tenni. — Mert az Ujj Testamen-
tomban ritkán esik a' tsuda, — és az Isten ő kelsé-
ge is efekozök által dolgozik — tsak ugyan a' mái
aspectusok, minden jot ígérnek. — Még sokat ír-
hatnék, de ez legyen elég mára, az *Áusztiai Bira-*
dalomnak nagy hegyek közibe szoritott — Vég
Tartományából.,,

Fejér várról Fébr. 11-dikénn: —.,

„Itt az ujjság az, hogy az idő igen meleg, a'
parafztság verkezve jár, a' jó meleg időkbenn a' jó
mezei gazdák a' Zabonn kívül minden egyéb *Tava-*
zsi vetéseket el-végezték; tsak félnek a' nagy szá-
razságtól. A' szöllös gazdák pedig, a' kik szőlőjő-
ket el-fedték, attól félnek, hogy a' Télnek lágysá-
ga miatt a' szőlő termő fák vakonn maradnak. Ugy
nem iszunk ofztán jövendöben, mint az idén, 6 kra-
tzáron egy kupa (pint) bort; sem *Szász-sebes* szé-
kenn *ála Pian* nevü falubann nem fogjuk 20 kraj-
tzáronn venni vedrit a' bornak, a' mint Isten kegyel-
meből most folynak nállunk a' dolgok.,,

Sépsi Sz. Györgyről Fébr. 13-dikán.

Itt a' Székelyek között Karátson előtt valami két
héttel vala hó, melly hamar el olvadván, tsak-nem
példátlan nagy sárunk tartta belölle Januariusnak utól-
só feléjig; e'-tá yban valami kevés fagy kezdödvén,
melyet a' szép meleg személyü napok is követvén,
olyan szép útunk leve, mint meleg tavaszkor szo-
kott. De tegnap estve felé havazni kezdé olyan na-
gyon, mintha a' fellegek mind gyapottat (pamutot)
kezdettek volna darabonként ingyen le vetegetni a'
mi jó fonó Afzszonyainknak, nem pedig hat sustákért
(két garas egy susták itt) 's egy póltráért fontját,
mint most Bratsóban adják. Hanem ma a' kívánatos

kedves napnak meleg fénye, esmét le huzá földünk' hátáról a' fejer bundát. És félhető, ha valyon a' borzos természetü *Fébruárius* nem küldött-e' viszont más fejer farkasbunda után. A' melybe pedig mi nem kívánnók takargatni a' már bögni el kezdett borjutskáinkat. — Továbbá azt is irhatom, hogy a' mi szélbeli. (*Gränzer*) lovas és gyalog Székelly atyánkfiából (nem sokat ugyan) bizonyos számu fegyveres legényeket esmét el-irtak a' Frantziára; kik, vagy ennek a' hónapnak vége felé, vagy a' jövőnek elején, innen bizonyoson ki indittatnak. — Már tsak várjuk azt is nagy ohajtással, hogy az Isteni böltsétség venné el valamely módon a' vetéseinket pufztító egereknek igen nagy és most is szüntelen nevedő számát. Mert a' lágy tél ugyan hasznunkra szolgált annyiban, hogy sok rideg marháink, 's kivált a' juhaink máig is ki járnak az erdőre és mezőre. Sőt rideg sertészeink, a' hizóknak le-ölettetések után, máig is a' makkra járnak minden nap, leg alább ezen mi kitsin mező városotskáinkban: más makkotlan helységekben pedig, az ugy nevezett ugaros mezőkre. Hanem attol nagyon tartunk, hogy a' mit az Isten a' lágy tél es makknak bövsége által barmainknak rendelt, más felől azon áldását az egerek által kívánnyá a' mi szájinkbol, igen méltán. a' mi büneikért. A' kövér szalonnától pedig kenyér nélkül, igen félő hogy vagy hasmenésbe vagy más nyavalyába esünk. Valósággal igen jó, hogy a' lágy és havatlan téllal nints nagy hideg egybe köttetve, külömben meg kellett volna fáznunk ezen a' mult fárságon; mert tüzre való fát nem erdölheténk, mivel ezen a' barna fárságon egy lépést sem tsufzkálhata érdölő fa szánunk. — Itt Három-széken *Dobolló* nevü helységben olyan gyermeke született halva egy paraszt *Oláh* afiszonynak, kinek egy feje, három füle, három szeme, két szája, négy keze, egy dereka, négy lába, és két afiszonymü nemző tagja volt. — Itt hát a' Termézet, két emlőjü fogonatot láttatott egybe forrasztani, melyekből osztán származott az a' tsudálatos szolemény.

T ű d ó f i t á s o k.

A' Felséges Ts. és Királyi már meg-nyertt kegyelmes engedelem mellett, fogok nyomtattatni a' Halgatóim számára valamelly munkát a' hazai Törvényekről. Észre vettem, hogy a' Halgatóimon kívül is egy két érdemes ifjú embernek tettük reá prænumerálni. Nem lehetetlen, hogy többen is legyenek. Azért hirdettetem ki, hogy azoknak is fogok Exemplárokat nyomtattatni, a' kik felől leg-fel-lyebb Májusnak elein bizonyosá tétettetem, hogy egy exemplárért 3 Rforintokat prænumeráltak. Melly-re nézve kérem illendően az itt következő Urakat, méltoztatsanak a' prænumerátziót el-fogadni, és engemet a' felől tudósítani. Posonban Prof. Fábri; Győrben a' Ref. T. Prédikátor; Komáromban Préd. T. Mindszenti vagy Prókátor Pataki; Pápán Prof. Lácza; Pesten Prokátor Horváth Ferentz; Miskoltzon Prof. Váradi; Debretzenben a' Collégyiom Bibliothecarius; N. Kállóban Archivarius Szűcs; Szathmáron Notarius Jenei; Gyulán a' Ref. Prédikátor; Nagy-Váradon Prokátor Szaklányi; Káfsán Senátor Fülöp; Eperjesen Prokátor Melioris; Losontzon Prof. Rozgonyi; Rimaszombaton a' Reform. Káplán; Beregszászon T. Préd. Kömlei; Bétsben Ud. Cancellista Engel — Urakat, és mindenütt a' Könyv-kötöket 's-Könyvárosokat, egy-egy exemplárt ígér-ven tizen felyül fáradságokért.

A' kiknek tettük, magamnak is írhatnak szabad postán. S. Patak 14-dik Fébr. 1796.

Kövi Sándor Professor.

Meg-jegyzes. — A' kik azon *Austriai* Nemzeti Német Hónapos-Írás, a' mellyről a' *Merkur* mellé tétetett hír-adásbann bővebb útasítás olvastatik, magoknak meg-szerezni kívánnják, a' *Merkurhoz* egyenesen is fel-küldhetik az elő-fizetést.

P. D.